

DIABETIK OYOQ SINDROMIDA GBO TERAPIYASINI ROLI

Mukaramov Azizxon Mavlonjon o‘g‘li
Farg‘ona Tibbiy Diagnostikasi bosh shifokori

Annotatsiya: Asosiy maqsad qandli diabet bilan og‘rib kelayotgan bemorlarni oyog‘ini amputatsiyasiz saqlab qolish. Giperbarik oksigen terapiyasi usuli orqali amalga oshiriladi. Natijada juda ko‘plab bemorlarda ishemik holatdan gangrena holatiga o‘tib ketmasligi. Xulosa: Qandli diabeti bor bemorlarga GBO terapiyasini qo‘llashni joriy qilish.

Kalit so‘zlar: Diabetik oyoq sindromi, GBO terapiya, Gangrena.

KIRISH

Birinchilardan bo‘lib Rossiyalik yurak jarroxi Leo Bokeriya yurakdagi amaliyotlarni aynan yuqori bosimli barokameralarda o‘tkazib, o‘lim holatlarini keskin pasaytirgan.

ASOSIY QISM

Giperbarik kislorodli terapiya - yuqori bosimdagi kisloroddan foydalangan holda noyob davolash usuli. Usulning asosi va mohiyati yuqori bosim ta'sirida yuzaga keladigan organizmdagi suyuqliklarning kislorod bilan to'yinganligi hisoblanadi. Ushbu ta'sir natijasida hujayrani kislorod bilan ta'minlash o'nlab marta ortadi, bu tana to'qimalarining gipoksiyasini (kislorod ochligi) bartaraf etishga yordam beradi, hujayraning va shunga mos ravishda butun organizmning bioenergetik va detoksifikatsiya potentsialini oshirishni ta'minlaydi. U kuchli yallig'lanishga qarshi xususiyatlarga ega va shikastlangan to'qimalarning tiklanish jarayonlarini tezlashtiradi. Bu immunitetga, gormonal holatga foydali ta'sir ko'rsatadi, shuningdek, farmakologik dorilarning ta'sirini kuchaytiradi. Usul tibbiyotning barcha sohalarida shoshilinch hal qilishni talab qiladigan o'tkir vaziyatdan boshlab, statsionar va ambulator davolanishning barcha bosqichlarida, shu jumladan reabilitatsiyada faol qo'llaniladi.

GBO sport tibbiyotida noqulay sharoitlarga moslashish usuli sifatida faol qo'llaniladi, mashg'ulot darajasini oshiradi va mashg'ulotdan keyin tez tiklanishni ta'minlaydi.

Amerika dengiz osti va giperbarik tibbiyot jamiyati (UHMS) bu usuldan keng foydalanishni tavsiya qiladi, shu jumladan siyanid bilan zaharlanish, klostridial miyozit (gaz gangrenasi), krash sindromlari, avulsion sindromlar va boshqa o'tkir travmatik shikastlanishlar bilan asoratlangan uglerod oksidi bilan zaharlanish, yumshoq to'qimalarning nekrotizan infektsiyalari, refrakter osteomielit, kechiktirilgan radiatsiya shikastlanishi, terini payvandlash, termal kuyishlar, muzlash. Ilgari, xuddi shu tashkilot endokrin bezlarning patologiyalari, homiladorlik va yangi tug'ilgan chaqaloqlar patologiyalari uchun giperbarik oksigenatsiyadan foydalanishni tavsiya qilgan.

Klinik tadqiqotlar dekompressiya kasalligi uchun usulning samaradorligini aniq tasdiqlaydi. Ikkita tadqiqot travmatik yaralarni davolashda mumkin bo'lgan shifobaxsh ta'sirini ko'rsatadi, ammo aniqroq bo'lish uchun ko'proq tadqiqotlar talab etiladi. Yetti

tadqiqot shuni ko'rsatdiki, baroterapiyadan foydalanish miya shikastlanishida o'lim va koma xavfini kamaytiradi.

Kechiktirilgan nurlanish shikastlanishi (yumshoq to'qimalar va suyak nekrozi) uchun baroterapiyaning samaradorligi haqida ba'zi dalillar mavjud.

Tel-Aviv universiteti olimlarining fikriga ko'ra, giperbarik kislorod terapiyasi telomer uzunligini oshiradi va izolyatsiya qilingan qon hujayralarining immun qarishini kamaytiradi. Ular keksa odamlarda giperbarik kamerada sof kislorodni qabul qilishda telomerlar uzunligi 20% ga oshishini aniqladilar, bu ularning fikricha, qarishga qarshi kurash usuli sifatida ishlatilishi mumkin.

Biroq, bu taxmin tanqidga dosh berolmaydi, chunki bu ma'lumotlarni boshqa yo'l bilan talqin qilish mumkin: "... kuchli oksidlovchi (kislorod) stressiga himoya reaksiyasi sifatida, ilgari faol bo'lmagan progenitor hujayralarning gematopoezining faollashishi tufayli tana suyak iligi deposidan nisbatan yosh limfotsitlarni chiqarib yubordi". Ularning telomerlari uzunroq, chunki ular kamroq bo'linadi. Qonni tahlil qilganda, telomerlar uzaygan degan noto'g'ri taassurot paydo bo'ladi. Darhaqiqat, eski hujayralarning ommaviy nobud bo'lishi va stressga javoban qonga ilgari ishlatilmagan "harakatsiz hujayralar" ning chiqishi sodir bo'ldi. Bunday "yoshartirish" ning natijasi halokatli - zahiradagi gematopoetik progenitor hujayralar hajmi kamayadi, va shuning uchun kelajakda tananing qarishga qarshi turish qobiliyati borligi haqida taxmin qilinadi.

Hozirga kelib ushbu GBO terapiya Reanimatologiya, transplantologiya, Endokrinologiya, Toksikologiya bo'limlarida keng qo'llaniladi. Ayniqsa qandli diabet va qon tomirlar bilan bog'liq kasalliklarda GBO terapiya orqali yuqori bosimda organizmga suyuq kislorod boyitish orqali judayam yahshi natijalarni olib kelinmoqda. Farg'ona shahrida OKSIMER klinikasiga 2020 yili zamonaviy GBO barokamerasi Turkiyaning HIPERTECH fabrikasi tomonidan olib kelingan bo'lib hozirda Respublika aholisi salomatligini tiklashda kotta yordam bermoqda. Ushbu klinikada faoliyatim davomida 2020-2021 yillar tashrif buyurgan 50 nafar bemordan 42 nafarini oyog'i kesilmasdan saqlab qolingan.

XULOSA

Qandli diabetga chalingan bemorlarni umrini uzaytirish, asoratlarsiz yashashi uchun GBO terapiyasini ko'proq qo'llash zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Бокерия, Леонид Антонович Гипербарическая оксигенация при прекращении кровообращения: (Экспериментальное исследование) : Автореф. дис. ... канд. мед. наук / Первый Моск. мед. ин-т им. И. М. Сеченова. — М.: [б.и.]. — 28 с.

2. Бокерия, Леонид Антонович. Гипербарическая оксигенация в кардиохирургии: (Экспериментально-клиническое исследование) : Автореф. дис. ... д-ра мед. наук. (14.00.27) / АМН СССР. Ин-т сердечно-сосудистой хирургии им. А. Н. Бакулева. — Москва: [б. и.], 1973. — 23 с.